

Date: 21.11.2019

[Time: Three Hours]

[Marks: 100]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:**
1. All questions are compulsory.
 2. All questions have internal choice.
 3. Draw neat diagrams wherever necessary.
 4. Use of simple calculator is permitted.
 5. Figures to the right indicate full marks.

Q 1. A) Choose the most suitable answer from the given option and rewrite the statements **10**

(**Any Ten**).

- i) Business economics incorporate elements of
a) Micro Economics
b) Macro economics
c) Both a & b
d) None of these.
- ii) Opportunity cost is also known as Cost.
a) Total
b) Average
c) Marginal
d) Alternative
- iii) Incremental principle states that an investment decision is profitable if
a) Revenue increase more than cost
b) Cost reduce more than revenue
c) Both a & b
d) None of these
- iv) Kinked demand curve observe inmarket.
a) Perfect competition
b) Monopoly
c) Monopolistic competition
d) Oligopoly
- v) If elasticity of demand = 1 Than marginal revenue is
a) Positive
b) Negative
c) Zero
d) None of these
- vi) Delphi method is a
a) Survey method
b) Statistical method
c) Both a & b
d) None of these
- vii) Short run production function includes
a) Only fixed factor
b) Only variable factors
c) Both fixed & variable factors
d) None of these
- viii) The point of tangency between iso-cost line and iso-quant line shows
a) Consumer equilibrium
b) Producer equilibrium
c) Sellers equilibrium
d) None of these
- ix) MRTS stand for
a) Marginal rate of technical structure
b) Marginal rate of technical substitution
c) Marginal rate of technical saving
d) None of these
- x) refer to an unavoidable cost which cannot recovered.
a) Opportunity cost
b) Sunk cost
c) Real cost
d) Implicit cost
- xi) The LAC curve is also referred as
a) Envelope curve
b) Planning curve
c) Tangent curve
d) All of the above
- xii) Breakeven point reached when a firm
a) Earn zero profit
b) Covers fixed cost
c) Covers variable cost
d) All of the above

- B) Match the concept with its appropriate definition / explanation / description (Any Ten) 10**

Concept	Definition / Explanation / Description
i) Managerial Economics	a) Economies of Information
ii) Average	b) Unit elastic demand curve
iii) Demand curve	c) Business Economics
iv) Perfect competition	d) Initial cost of buying an asset.
v) Cross elasticity	e) Per unit value
vi) Ridge line	f) Decreasing LAC
vii) Economics of Scope	g) Locus the various point of iso-quant where marginal product of factor are zero
viii) Rectangular hyperbola	h) Horizontal demand curve
ix) Expansion path	i) Benefits of joint production
x) External economics of scale	j) The ratio of Percentage change in quantity demanded of (X) commodity to the change in the price of (Y) commodity.
xi) Historical cost	k) least cost combination Line
xii) Increasing return to scale	l) Inverse relationship between price and quantity demanded.

Q.2 Attempt A and B or C and D.

- A) What is business economics? Explain the scope of business economics. 8
- B) Given the following data. Calculate TR, AR and MR. Also identify the market structure 7

Quantity	1	2	3	4	5	6
Price	100	80	60	40	20	10

Explain the relationship between.

- i) TR and MR
ii) AR and MR

OR

- C) Given the following data of supply and demand for Apple, answer the following questions. 8

Price Per Unit (Rs.)	Quantity Demanded (Per day)	Quantity Supply (Per day)
10	2	10
08	4	8
06	6	6
04	8	4
02	10	2

Explain :

- i) Equilibrium Price.
ii) Equilibrium quantity of demand and supplied.
iii) With the help of above information show how equilibrium price is determined, draw appropriate diagram.

- D) Explain the Incremental and Marginal concept as basic tool in the study of Business Economics. 7

Q.3 Attempt A and B or C and D.

- A) Define the nature of demand curve of firm under different markets. **8**
 B) Explain the types of Price Elasticity of Demand. **7**
OR
 C) What is demand forecasting? Explain the Survey method of demand forecasting. **8**
 D) Explain the Statistical method of demand forecasting. **7**

Q.4 Attempt A and B or C and D.

- A) Explain the Law of variable proportion. **8**
 B) What is iso-quant? State the properties of iso-quant. **7**
OR
 C) Explain the Law of return to scale with the help of Expansion path. **8**
 D) Explain the internal and external economies of scale. **7**

Q.5 Attempt A and B or C and D.

- A) Explain the various cost concepts. **8**
 B) Given the following data calculate TFC, TVC, MC, AFC, AVC and AC. **7**

Output (Unit)	0	1	2	3	4	5	6
TC (Rs)	10	15	26	38	52	74	100

- OR**
 C) State the various features of Long run Average Cost Curve. **8**
 D) Explain break-even analysis with the help of diagram. **7**

Q. 6. Attempt A and B OR Short notes on Any Four.

- A) Explain the Law of Demand with help of schedule and graph. **10**
 B) Explain the various steps under the Demand Forecasting. **10**

OR

Write Short Notes on (Any Four) **20**

- i) Function and equations
- ii) Income elasticity of demand
- iii) Private cost and social cost
- iv) Production function
- v) Fixed and variable cost
- vi) Learning curve

(मराठी रुपांतर)

दि : २१.११.२०१९

[वेळ : तीन तास]

[एकूण गुण: १००]

सुचना :

१. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहे.
२. सर्व प्रश्नांना अंतर्गत पर्याय आहेत.
३. आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.
४. साधा गणकयंत्र वापरण्यास परवानगी आहे.
५. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवतात.

Q 1.अ) दिलेल्या पर्यायामधून सर्वात योग्य उत्तराची निवड करा आणि विधाने पुन्हा लिहा. (कोणतेही दहा) १०

- i) व्यावसायिक अर्थशास्त्र हा.....चा अंतर्भूत घटक आहे
अ) सूक्ष्म अर्थशास्त्र ब) स्थूल अर्थशास्त्र
क) अ आणि ब दोन्ही ड) यापैकी नाही
- ii) संधी खर्चासखर्च म्हणून हि ओळखतात.
अ) एकूण ब) सरासरी
क) सीमांत ड) पर्यायी
- iii) वाढीव तत्वानुसार गुंतवणुकीचा निर्णय हा फायद्याचा असेल जेव्हा
अ) खर्चा पेक्षा प्राप्ती अधिक वाढेल ब) प्राप्ती पेक्षा खर्च अधिक घटेल
क) अ आणि ब दोन्ही ड) यापैकी नाही
- iv) विकुंचीत मागणीवक्र बाजारपेठेत आढळून येतो.
अ) पूर्ण स्पर्धा ब) मत्तेदारी स्पर्धा
क) मत्तेदारीयुक्त स्पर्धा ड) अल्पाधिकारी
- v) जेव्हा मागणीची लवचिकता =1 असते तेव्हा सीमांत प्राप्ती हि असते .
अ) धन ब) ऋण
क) शून्य ड) यापैकी नाही
- vi) डेल्फी पद्धती (Delphi Method) हि एकआहे.
अ) सर्वेक्षण पद्धती ब) संख्याशास्त्रीय पद्धती
क) दोन्ही अ आणि ब ड) यापैकी नाही
- vii) अल्पकालीन उत्पादन फलनामध्ये असतात.
अ) फक्त स्थिर घटक ब) फक्त बदलते घटक
क) दोन्ही स्थिर आणि बदलते घटक ड) यापैकी नाही
- viii) समउत्पादन वक्र व समखर्च रेषा यांचा स्पर्शबिंदू दर्शवितो.
अ) उपभोक्त्याचे संतुलन ब) उत्पादकाचे संतुलन
क) विक्रेत्याचे संतुलन ड) यापैकी नाही
- ix) MRTS चे पूर्ण रूप आहे
अ) सीमांत तांत्रिक रचना दर ब) सीमांत तांत्रिक पर्यायता दर
क) सीमांत तांत्रिक बचत दर ड) यापैकी नाही
- x) हा टाळता न येणारा खर्च आहे जो पुन्हा वसूल करता येत नाही.
अ) संधी खर्च ब) बुडीत खर्च
क) वास्तव खर्च ड) अंतर्गत खर्च
- xi) दीर्घकालीन खर्च वक्राचा संदर्भ म्हणून हि आहे .
अ) आवरण वक्र ब) नियोजन वक्र
क) स्पर्श वक्र ड) वरीलपैकी सर्व

ii) समतोल मागणी व पुरवठा नगसंख्या.

iii) वरील माहितीच्या आधारे संतुलित किंमतीचे निर्धारण दाखवा, सुयोग्य आकृतीचा वापर करा.

- ड) वाढीव तत्व आणि सीमांत तत्व हि व्यावसायिक अर्थशास्त्राच्या अभ्यासाची मुलभूत साधने आहेत हे स्पष्ट करा. ७

प्रश्न. ३ अ आणि ब अथवा क आणि ड या प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- अ) भिन्न बाजारपेठेतील उत्पादन संस्थेच्या मागणी वक्राचे स्वरूप विषद करा. ८
ब) मागणीच्या किंमत लवचीकतेचे प्रकार स्पष्ट करा. ७

किंवा

- क) मागणीचे अनुमान म्हणजे काय? मागणीच्या अनुमानाची सर्वेक्षण पद्धती स्पष्ट करा. ८
ड) मागणीच्या अनुमानाची सांख्यिकीय पद्धती स्पष्ट करा. ७

प्रश्न. ४ अ आणि ब अथवा क आणि ड या प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- अ) बदलत्या प्रमाण फलाचा नियम स्पष्ट करा. ८
ब) समउत्पादन वक्र म्हणजे काय? समउत्पादन वक्राची वैशिष्ट्ये सांगा. ७

किंवा

- क) विस्तारपथाच्या साहाय्येने उत्पादन प्रमाण फलाचा नियम स्पष्ट करा. ८
ड) प्रमाणाच्या अंतर्गत व बाह्य बचती स्पष्ट करा. ७

प्रश्न. ५ अ आणि ब अथवा क आणि ड या प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- अ) खर्चाच्या विविध संकल्पना स्पष्ट करा. ८
ब) पुढे दिलेल्या माहितीच्या आधारे एकूण स्थिर खर्च (TFC), एकूण बदलता खर्च (TVC), सीमांत खर्च (MC), सरासरी स्थिर खर्च (AFC), सरासरी बदलता खर्च (AVC) आणि सरासरी खर्च (AC) यांचे मापन करा. ७

उत्पादनाचे नग (Q)	0	१	२	३	४	५
एकूण खर्च रु. (TC)	१०	१५	२६	३८	५२	७४

किंवा

- क) दीर्घकालीन सरासरी खर्च वक्राची विविध वैशिष्ट्ये सांगा. ८
ड) समच्छेदन बिंदू विश्लेषण आकृतीच्या साहाय्येने स्पष्ट करा. ७

प्रश्न. ६ अ आणि ब अथवा कोणत्याही चार टिपा लिहा.

- अ) मागणीचा नियम हा मागणी पत्रक व आकृतीच्या साहाय्येने स्पष्ट करा. १०
ब) मागणीच्या अनुमाना अंतर्गत येणारे विविध टप्पे सांगा. १०

किंवा

टिपा लिहा (कोणत्याही चार) २०

- i) फलन आणि समीकरण
ii) मागणीची उत्पन्न लवचिकता
iii) खाजगी खर्च आणि सामाजिक खर्च
iv) उत्पादन फलन
v) स्थिर खर्च आणि बदलता खर्च
vi) अध्ययन वक्र
